

Asia: VN/34883/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maatalousyrittäjän eläkelain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lakiesityksessä on kysymys hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti Välitä viljelijästä-projektin toimintamallin vakinaistamisesta. Välitä viljelijästä-projektin toimintamalli on tutkimustiedon perusteella osoittautunut vaikuttavaksi toimintavaksi tukea maatalousyrittäjän työkykyä ja jaksamista. Maatalousyrittäjillä työkyvyttömyysalkavuus on tavanomaista suurempi ja maatalous on myös erityisen tapaturma-altis elinkeino. Suurin osa maatalousyrittäjistä ei kuulu myöskään työterveyshuollon piiriin. Maatalousyrittäjien eläkelaitos pitää maatalousyrittäjien työkyvyttömyyden ennaltaehkäisyn kannalta tarkoituksenmukaisena, että lakiesityksessä ehdotetut varhaisen tuen palvelut maatalousyrittäjille säädettäisiin pysyväksi toimintamalliksi. Palvelujen tarkoituksena on maatalousyrittäjien työkyvyn tukeminen, työkyvyttömyyden ennaltaehkäiseminen sekä maatalousyrittäjien työurien pidentäminen varhaisen tuen toimenpiteillä, jotka ovat Välitä viljelijästä -projektissa aiemmin toteutettuja, hyväksi havaittuja toimenpiteitä.

Esityksen myötä myös poronhoitajat ja ammattikalastajat tulevat varhaisen tuen palvelujen piiriin. Poronhoitajien ja ammattikalastajien osalta työterveyshuoltoon kuuluu vain hyvin pieni osa vakuutetuista. Kyseisiin ammatteihin liittyy myös korkea työtapaturma-alttius. Varhaisen tuen palvelut ovat tärkeä palvelu myös näille asiakasryhmille työkyvyttömyyden ennaltaehkäisyn kannalta. Melan työkykyneuvoja on tarkoitus perehdyttää poronhoitajien ja ammattikalastajien työolosuhteisiin, jotta myös näille asiakasryhmille pystytään järjestämään toimivat varhaisen tuen palvelut. Melalla on lisäksi tarkoitus rakentaa myös kalastajille ja poronhoitajille varhaisen tuen verkosto ja tältä osin Mela on jo alustavasti valmistellut asiaa yhteistyössä ammattikalastajia ja poronhoitajia edustavien tahojen kanssa. Poronhoitajista osa on saamelaisia ja myös saamelaisten kielelliset oikeudet pyritään ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon järjestettäessä varhaisen tuen palveluja.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on ollut mukana lakiesityksen valmistelussa ja pitää lakiesitystä tarpeellisenä ja kannatettavana. Välitä viljelijästä projektin rahoitus on voimassa tämän vuoden

loppuun saakka. On tärkeätä, että lakiesitys saataisiin voimaan lakiesityksessä esitetyssä aikataulussa, jolloin varhaisen tuen palvelut voisivat käynnistyä heti vuoden 2025 alusta.

Backman Heli
Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Lilius Sonja
Maatalousyrittäjien eläkelaitos